

Ratkaisuja etsimässä kriittisiin pisteisiin?

Kulttuuripolitiikan tutkimuksen päivät 5.10. 2016

Päivimaria Seppänen

Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socom Oy

Kulttuuripolku senioreille

- Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socom Oy
- Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden keskus Eksote
- Lappeenrannan kaupungin kulttuuritoimi
- Parikkalan kunnan kulttuuritoimi

Praktinen tulokulma

- Kun taitelija työllistyy sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluihin ja tarjoaa taidetta kuntouttavana menetelmänä
 - Yleinen trendi on henkilötyövuosien karsiminen. Vain ydintehtäviä tekevät henkilöt ovat työsuhteessa. Kaikki muu tuotetaan ostopalveluna.
- Sosiaali- ja terveyspalvelujen lakisääteisyys ja lakien vaikutus toimintaan
- Arvonlisävero
- Julkiset hankinnat
- Taiteilijan sosiaaliturva

- Sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus hyvään sosiaalihuoltoon ja kohteluun ilman syrjintää. Hyvään kohteluun kuuluu asiakkaan ihmisarvon, vakaumuksen, yksityisyyden ja itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen.

Asenteissako vika?

- Perustyö on kuormittavaa
- Organisaation toimintakulttuuriin ei kuulu taide,
 - taiteilijan työskentely tai ryhmän kokoaminen koetaan ylimääräisenä lisänä
 - Mistä aika ja paikka?
- On meillä hyviäkin käytäntöjä.
 - Taiteilijalle maksetaan palkkio sijaismäärärahoista
 - Taiteilija vie työpajaan viisi asukasta – ei sijaista tarvita

Mikä vaikuttaa asenteisiin?

- Asenteet rakentuvat useiden asioiden pohjalle ja asennemuutos tapahtuu pieni askel kerrallaan.
 - Lainsäädäntö
 - Arvonlisäverolaki, hankintalaki, työttömyysturvalaki, yrittäjän eläkelaki, laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista, sosiaalihuoltolaki, vanhuspalvelulaki, vammaispalvelulaki... Sosiaali- ja terveyspalveluja ja niiden tuottamista säädellään lukuisissa eri laeissa ja säädöksissä. Ja lakien tulkintaan vaikuttaa useiden muiden lakien säädökset ja asetukset.

Taiteilija sosiaalihuoltopalvelujen sisällöntuottajana

- **Säädökset**
- [Sosiaalihuoltolaki](#) 1301/2014 (finlex.fi)
- [Sosiaalihuoltolaki](#) 710/1982 (finlex.fi)
- [Laki yksityisistä sosiaalipalveluista](#) (finlex.fi)
- [Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista](#) (finlex.fi)
- [Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä](#) (finlex.fi)
- [Asetus sosiaalihuollon ammattihenkilöistä](#) (finlex.fi)
- [Perhehoitolaki](#) (finlex.fi)
- [Laki kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain muuttamisesta](#) (finlex.fi)

Sosiaalihuoltolaki 2014 17 §

- Sosiaalinen kuntoutus

- Sosiaalisella kuntoutuksella tarkoitetaan sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen keinoin annettavaa tehostettua tukea sosiaalisen toimintakyvyn vahvistamiseksi, syrjäytymisen torjumiseksi ja osallisuuden edistämiseksi. Sosiaaliseen kuntoutukseen kuuluu:
 - 1) sosiaalisen toimintakyvyn ja kuntoutustarpeen selvittäminen;
 - 2) kuntoutusneuvonta ja -ohjaus sekä tarvittaessa kuntoutuspalvelujen yhteensovittaminen;
 - 3) valmennus arkipäivän toiminnoista suoriutumiseen ja elämänhallintaan;
 - 4) ryhmätoiminta ja tuki sosiaalisiin vuorovaikutussuhteisiin;
 - 5) muut tarvittavat sosiaalista kuntoutumista edistävät toimenpiteet.

Arvonlisäverolaki

1 §

Arvonlisäveroa suoritetaan valtiolle sen mukaan kuin tässä laissa säädetään:

- 1) liiketoiminnan muodossa Suomessa tapahtuvasta tavarán ja palvelun myynnistä

6 §

Valtio ja kunta ovat verovelvollisia 1 §:ssä tarkoitetusta toiminnasta

38 §

Sosiaalihuollolla tarkoitetaan valtion tai kunnan harjoittamaa sekä sosiaaliviranomaisten valvomaa muun sosiaalihuollon palvelujen tuottajan harjoittamaa toimintaa, jonka tarkoituksena on huolehtia lasten ja nuorten huollosta, lasten päivähoidosta, vanhustenhuollosta, kehitysvammaisten huollosta, muista vammaisten palveluista ja tukitoimista, päihdehuollosta sekä muusta tällaisesta toiminnasta.

3 § [\(30.12.2003/1301\)](#)

Myyjä ei ole verovelvollinen, jos tilikauden liikevaihto on enintään 10 000 euroa, ellei häntä ole oman ilmoituksensa perusteella merkitty verovelvolliseksi. [\(24.4.2015/515\)](#)

37 §

Veroa ei suoriteta sosiaalihuoltona tapahtuvasta palvelujen ja tavaroiden myynnistä.

Arvonlisäverosta vielä

- 45 §
 - Veroa ei suoriteta:
 - 1) **esiintyvän taiteilijan** tai muun julkisen esiintyjän ja urheilijan **palkkiosta**
- 84 § ([30.11.2012/706](#))
 - Suoritettava vero on 24 prosenttia veron perusteesta, ellei 85 tai 85 a §:ssä toisin säädetä.
- 85 a § ([19.12.1997/1265](#))
 - Seuraavien palvelujen myynnistä sekä seuraavien tavaroiden myynnistä, yhteisöhankinnasta, siirrosta varastointimenettelystä ja maahantuonnista suoritettava vero on 10 prosenttia veron perusteesta: ([30.11.2012/706](#))
 - 3) palvelu, jolla annetaan **mahdollisuus liikunnan harjoittamiseen**;
 - 4) **teatteri-, sirkus-, musiikki- ja tanssiesitysten**, elokuvanäytösten, näyttelyjen, urheilutapahtumien, huvipuistojen, eläintarhojen, museoiden sekä muiden vastaavien kulttuuri- ja viihdetilaisuuksien ja laitosten **pääsymaksut**

Toimintalogiikkaa

- Lainsäädäntö on itsestäänselvyys
 - osa organisaation kulttuurista koodia.
 - Taiteilija ei näe, eikä tunne
- Taiteilijalle näkyy
 - Tapa, jolla hänet otetaan vastaan.
- Taiteilijan saattaa hetken pohtia haluaako työtä tehdä kuitenkaan – etenkin kun yrittäjäeläkelain 3§ mukaan yrittäjäksi katsotaan jokainen itsensä työllistäjä tai epätyypillisessä työssä oleva henkilö. Töitä ei ole riittävästi, että se kattaisi toimeentulon – oliko tämä sittenkään hyvä juttu?

Tuetaan taiteilijoiden työllistymistä

- Sote-palvelujen käytännöt ovat kirjavina
- Taiteilija voi olla
 - työsuhteessa
 - ostopalveluna
 - apurahalla.
- Jokainen malli vaikuttaa siihen, miten taiteilijan paikka organisaatiossa muodostuu
 - sisäpiiriin
 - ulkoinen vierailija.

Luvanvaraista toimintaa

- Yksityisten ilmoituksenvaraisten sosiaalipalvelujen tuottaminen
- Yksityisillä sosiaalipalveluilla tarkoitetaan sosiaalihuoltolain 17 §:ssä mainittuja ei-ympäri vuorokautisia sosiaalihuollon palveluja sekä niiden järjestämiseen liittyvää sosiaalialan ammatillista ohjausta ja neuvontaa, joita yksityinen henkilö, yhteisö tai säätiö tai julkisyhteisön perustama liikeyritys tuottaa korvausta vastaan.
- Aluehallintovirasto päättää muiden kuin ympärivuorokautisia sosiaalipalveluja koskevien tietojen tallettamisesta palvelujen antajien rekisteriin.
- Kirjallinen ilmoitus tehdään sen kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jossa palveluja tuotetaan.

Yksityisten sosiaalipalvelujen hyväksyminen (Kunnat)

Sekä yksityisten sosiaalipalvelujen rekisteröinti että yksityisten sosiaalipalvelujen hyväksyminen:

Palvelujen tuottaja toimittaa seuraavat asiakirjat kuntaan:

Ilmoitus yksityisten sosiaalipalvelujen tuottamisesta

Liite: Toimintayksikköä koskevat tiedot

Jäljennös yhtiöjärjestyksestä, yhtiösopimuksesta, yhteisön tai säätiön säännöistä

Kaupparekisteriote tai jäljennös elinkeinoilmoituksesta

Toimintasuunnitelma

Jäljennös vastuuhenkilön tutkintotodistuksesta ja selvitys työkokemuksesta

Jäljennös henkilötietolain 10 §:n mukaisesta rekisteriselosteesta

Toimintayksiköllä tulee olla vastuuhenkilö, joka vastaa siitä, että annettavat palvelut täyttävät niille asetetut vaatimukset.

Vastuuhenkilöllä on oltava sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuuslaista annetun lain 10 §:n 4 momentin mukainen kelpoisuus.

Julkiset hankinnat

- HILMA on työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämä maksuton, sähköinen ilmoituskanava, jossa hankintayksiköt ilmoittavat julkisista hankinnoistaan. Yritykset puolestaan saavat HILMAsta reaaliaikaista tietoa käynnissä olevista hankintamenettelyistä ja ennakkotietoa tulevista hankinnoista.
- HILMAssa ilmoitetaan kansallisen ja EU-kynnysarvon ylittävät hankinnat. EU-ilmoituksista HILMAssa täytetään ennakoilmoitus, hankintailmoitukset ja jälki-ilmoitukset. Muut EU-ilmoitukset tehdään suoraan Simapin verkkosivustolla.

- Lähde: <https://www.hankintailmoitukset.fi/fi/>

Työsuhde, yrittäjä, ostopalvelu..

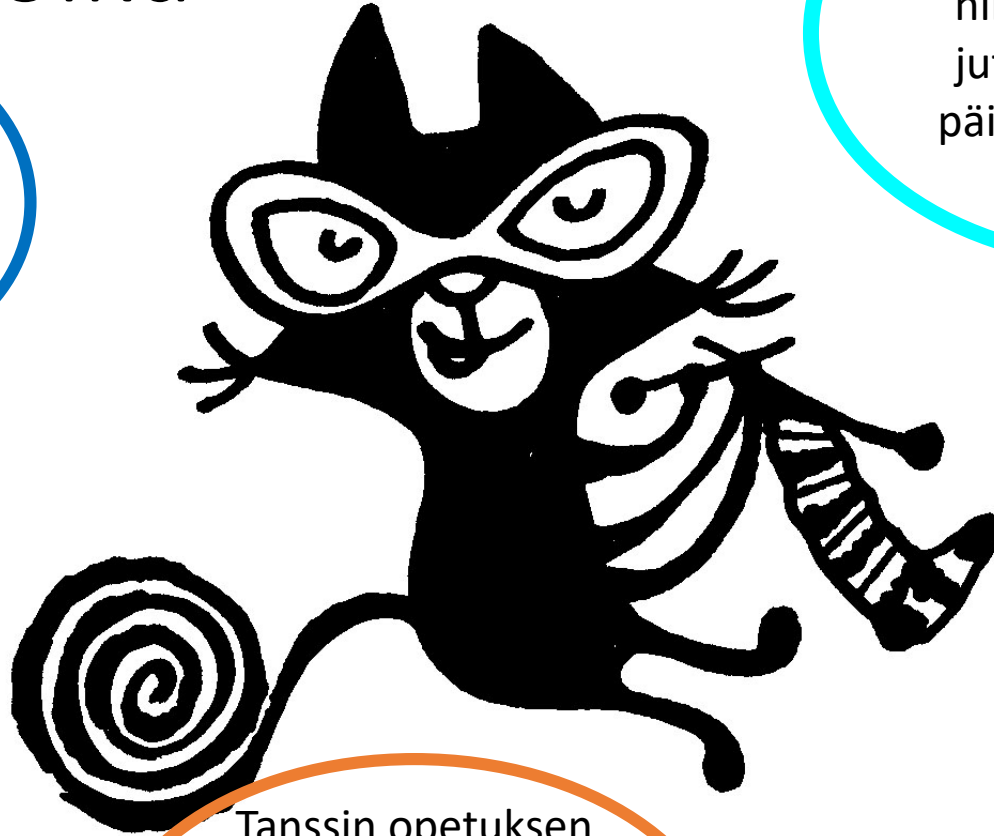
- Työttömyysturvalain (1290/2002) 1 luvun 6 §:ssä säädettyä yrittäjän määritelmää muutettiin. Muutoksen myötä suurin osa ns. omassa työssä työllistyneistä on vuoden 2016 lukien työttömyysturvalaissa tarkoitettuja yrittäjiä (yksityisiä elinkeinonharjoittajia).
- Yrittäjän eläkelain 3 §:n mukaan yrittäjällä tarkoitetaan henkilöä, joka tekee ansiotyötä olematta työsuhteessa. Koska laskutusosuuskunnan kautta tehtyä työtä ei yleensä tehdä työsuhteessa, tällaisen työn vaikutusta oikeuteen saada työttömyysetuutta arvioidaan TTL:n yrittäjiä koskevien säännösten perusteella.
- Jos työnhakijaa on pidettävä yrittäjänä TTL 1 luvun 6 §:n perusteella, TE-toimiston tulee arvioida, onko henkilön työllistyminen yritystoiminnassa pää- vai sivutoimista.
- Ratkaisevaa arvioitaessa yritystoiminnassa työllistymistä on yritystoiminnan vaatima työmäärä. Arviointi perustuu kokonaisharkintaan, jossa otetaan huomioon kaikki toiminnan työllistävyyydestä saatu näyttö.
- Kaikki asiat käsitellään tapauskohtaisesti eikä pää- ja sivutoimisuuden rajasta voi antaa mitään ennakoarvioita, koska arviointi perustuu kokonaisharkintaan.

Taiteilijan polku

MILLÄ MIE
ELÄN???

HILMA??

Lupa?
AVI???

Tanssin opetuksen
alv 10%
Teatteri-
ilmaisutyöpaja 24%
Esitysten tai teosten
myyminen 0%

HALUAN TÖIHIN!!!
Ikäihmiset on ihania,
niillä on niin hyvät
jutut ja liian pitkät
päivät. Taide kuuluu
kaikille!

Työsuhteessa?
Ostopalveluna?
Osa-aika-yrittäjä?

Laki
sosiaalihuollon
asiakkaan
asemasta ja
oikeuksista..
Kuka tätä työtä
saa tehdä?

Mikä on taiteilijan paikka uusissa rakenteissa?

- Hallitus haluaa asiakaslähtöisen valinnanvapausmallin
 - Suomalaisen valinnanvapausmallin lähtökohdaksi hallitus haluaa ihmisten erilaiset palvelutarpeet.
- Eri ihmisille soveltuu erilainen valinnanvapauden toteutustapa
 - Sosiaali- ja terveysministeriö Valtioneuvoston viestintäosasto 29.6.2016 17.06
TIEDOTE 300/2016
- Voisiko taide olla peruspalvelu?
- Oikeus taiteeseen YK:n ihmisoikeuksien artikla 27

Kiitos

